

УЧАС Вх. № 140/30.08.2017г.

СТАНОВИЩЕ

от проф. Димитър Танев Кайков, дн
за дисертационен труд за получаване на
образователната и научна степен „доктор“

Тема на дисертационния труд: „Връзка на психичните особености и
специалната взривна сила при спринтьори“

Автор на дисертационния труд: Иван Георгиев Иванов

Научен ръководител: проф. Михаил Живков Георгиев, доктор

Дисертационният труд на тема: „Връзка на психичните особености и взривната сила при спринтьори“ е оформен в обем от 137 страници, съдържа 33 таблици, 31 фигури, библиографска справка от 121 източника, от които 83 на кирилица и 38 на латиница. Изследваният проблем в дисертацията за разкриване на взаимовръзките между определени психически и физически детерминанти в структурата на спортната дейност при спринтьори е много актуален. Върху основата на изведените закономерности се създават възможности за повишаване ефективността на спортната подготовка.

Дисертационният труд е структуриран в три глави, въведение, изводи, препоръки и ползвани литературни източници. Положителна оценка заслужава първа глава „Теоретична постановка на изследването“, където последователно в логическа връзка е анализирана максималната скорост като фактор на спринта на 60, 100, и 200 метра гладко бягане. Разкрита е кинематичната структура на бягането с максимална скорост и са посочени основните ѝ скоростно-силовите компоненти. На базата на задълбочен теоретичен анализ е обяснена взаимовръзката между максималната скорост при бягане на 20 метра от летящ старт и вертикалните подскоци „глезен“. Представени са детерминационен модел при бягане на 100 метра и списък от 28 теста за тензометрично изследване. Разгледани са основните психически явления и връзката им със спортния резултат при спринтовите дисциплини. Анализирани са оперативното мислене, психическите състояния, емоционалната устойчивост, самоконтролът, темпераментът, значимите психомоторни качества, функционалната асиметрия и вниманието. Анализирана е взаимовръзката между моментното физическо и психическо състояние на изследваните спринтьори. Разкрита е същността на умората и е разгледана връзката

между физическата и психическата умора. Изведени са основните критерии за контрол върху спортното, биологичното и психическото отражение на тренировъчното натоварване в леката атлетика. Анализирано е отношението на тренираността и спортната форма към психическото състояние на спринтьора. Определени са психическите признаци на състоянието претовареност. В края на теоретичната глава са представени два графични модела за влиянието на психическите особености върху спортния резултат и единството на физическото и психическото състояние под въздействието на тренираността и спортната форма при спринтьори.

Положителна оценка следва да се даде и на втората глава на дисертацията „Емпирично изследване на връзката на психическите особености и специалната взривна сила при спринтьори“, където правилно са дефинирани хипотезата, целта и задачите на изследването. Обект на изследването са спринтьори от отборите по лека атлетика на престижни клубове от страната. Приложена е комплексна методика за изследване, включваща модифицирани надеждни методи за измерване на основните показатели на психическите особености и специалната взривна сила при спринтьори. В изследването е приложена създадената от докторанта електронна фотометрична система за измерване на времето за пробягване на определено разстояние. Резултатите от експерименталното изследване са обработени чрез надеждни математико-статистически методи. Изследването е проведено при много добра организация.

Положителна оценка заслужава и трета глава на дисертацията „Анализ на резултатите от изследването“, в която последователно са анализирани показателите, които определят състоянието на специалната взривна сила при изследваните спринтьори и значимите им психически явления. Разкрити са достоверни корелации между отделните психически и физически показатели. Значителна е взаимовръзката между способността за релаксация и коефициента на взривност (0,760), между 20 метра летищ старт и латентното време (0,745) и простата двигателна реакция (0,695). Висока е степента на детерминираност между тези показатели (58%, 56% и 48%). Умерени са корелациите между 20 метра летищ старт и разликата между лявата и дясната ръка (0,572), способността за релаксиране (-0,522) и опорното време (0,500). Изчислени са и други корелации между измерените физически и психически показатели. Разкрити са възможности за подобряване на спортната тренировка по лека атлетика. В края на

дисертационния труд са формулирани десет извода, две обобщения, приложения и основните приноси.

Дисертационният труд има определени научни приноси. Обогатена е теорията за връзката на психическите особености и специалната взривна сила при спринтьори. Разработени са методики в софтуерен вариант, в резултат на което значително се подобрява ефективността на изследванията. От докторанта е създадена електронна фотометрична система за измерване на времето за пробягване на еталонно разстояние. Разкрити са различни по сила корелации между измерените физически и психически показатели, в резултат на което се разкриват възможности за подобряване на методиката по спортната тренировка.

В дисертационния труд са допуснати и отделни слабости. В теоретичната част много скромно е интерпретирана концепцията за психофизическото единство на спортната дейност. Не е дефиниран точно предметът на изследването. Допуснатите грешки не понижават достойнствата на дисертацията.

По темата на дисертацията са публикувани четири материала, на три от които докторантът е самостоятелен автор, а на четвъртия материал – първи автор. Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията. Към съдържанието му не е включен списък на публикациите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Обсъжданата дисертация е оригинален научно-изследователски труд с определени научни приноси. Докторантът притежава задълбочени теоретични знания и практически умения да провежда научно-приложни изследвания. Предлагам на научното жури да присъди на Иван Георгиев Иванов образователната и научна степен „доктор” в професионалното направление 7.6.Спорт.

28.08.2017 г.

гр. София

Изготвил становището:.....

/проф. Д. Кайков, дн/